

Koronavirus

Koronaepidemian vaikutukset hyvinvointiin, palveluihin ja talouteen

THL:n seurantaraportti, viikot 10–11 / 2021, 24.3.2021

THL seuraa tiiviisti epidemiatilanteen kehittymistä. Suomen epidemiatilanne on heikentynyt nopeasti, taudin ilmaantuvuus on jyrkässä nousussa. Erityisesti huolena on muuntoviruksen (ns. brittivariantin) leviämisen estäminen. [Lisää koronaepidemian tilannekatsauksessa](#)

[Lisää voimassa olevista rajoituksista valtioneuvoston verkkosivuilla](#)

Alueellisista suosituksista ja rajoituksista on tietoa myös aluehallintoviraston ja sairaanhoitopiirien verkkosivuilla.

Tässä seurantaraportissa kerrotaan:

- Konkurssien määrä kasvussa alkuvuonna
- Työttömyys väheni tammikuussa, mutta oli edellisvuosia korkeammalla tasolla
- Joka kolmannella koronaepidemia on lisännyt yksinäisyyden kokemusta, eniten yksin asuvilla
- Sosiaalityöntekijät arvioivat taloudellisten ongelmien lisääntyneen, järjestelmä ei ole onnistunut auttamaan eniten apua tarvitsevia
- Ikäntyneille ei ole tarjottu tarpeeksi tukea koronaepidemian aikana, vastuu omasta hyvinvoinnista lisääntyi
- Koronaepidemia on heikentänyt vauvaperheiden jaksamista, mutta arki toimii hyvin
- Suurin osa pienten lasten vanhemmista suhtautuu koronaepidemiaan vakavasti
- Seitsemän kymmenestä huolissaan läheisten sairastumisesta koronatautiin
- Koronaneuvonnan yhteydenottojen määrä lisääntyi alkuvuonna
- Äitiys- ja lastenneuvolan käynnit perusterveydenhuollossa vuosina 2019–2021
- Koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa merkittävästi vähemmän käyntejä vuonna 2020 kuin edellisvuonna
- Myös perhesuunnittelu- tai ehkäisyneuvolan käynneissä näkyi koronan vaikutuksia vuonna 2020
- Sosiaalihuollon kasvatus- ja perheneuvolan käynneissä jonkin verran koronavaikutuksia vuonna 2020
- Yli puoli vuotta erikoissairaanhoidon odottaneet lapset ja nuoret
- Perustoimeentulotuki ja työttömyysturva
- Paperi- ja puhelinlääkemääräyksiä ennätyskellisen vähän vuonna 2020
- Etäasiointia eniten Kainuussa ja Etelä-Karjalassa
- Koronavilkun kautta Omaolon koronaviruksen oirearvion tehneitä jo viisi prosenttia kaikista maaliskuussa 2021

Viikkoraportin tietoja julkaistaan myös verkkosivulla: thl.fi/koronanvaikutukset

[Katso aiemmat seurantaraportit täältä](#)

Viikkoraportin ovat toimittaneet:

Juha Honkatukia, tutkimuspäällikkö, THL

Vuokko Härmä, erikoissuunnittelija, THL

Merita Jokela, erikoistutkija, THL

Vesa Jormanainen, johtava asiantuntija, THL

Laura Kestilä, tutkimuspäällikkö, THL

Pekka Rissanen, tietoylijohtaja, THL

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@thl.fi.

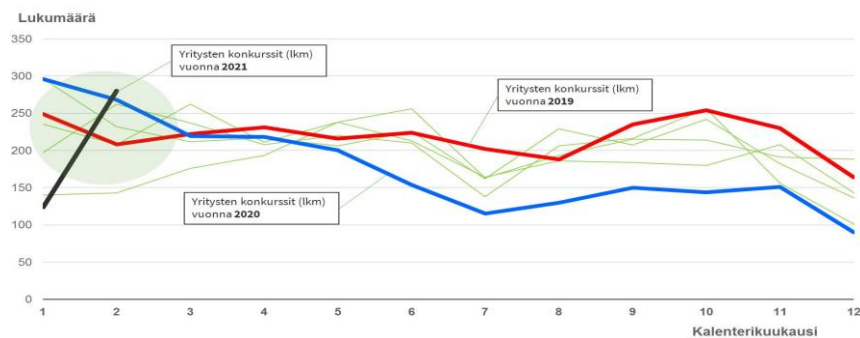
Väestön terveys, hyvinvointi ja elinolot

Konkurssien määrä kasvussa alkuvuonna

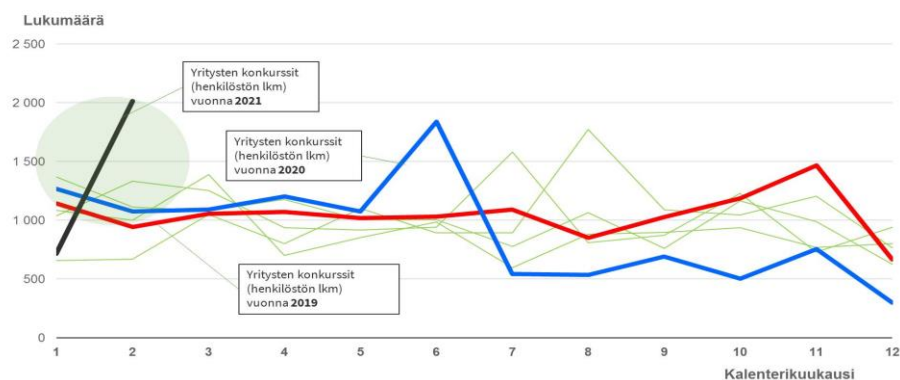
Vesa Jormanainen

Tilastokeskuksen tietojen mukaan tammi-helmikuussa 2021 pantiin vireille 404 konkurssia, mikä on 160 konkurssia (28 prosenttia) vähemmän kuin vastaavana ajankohtana vuotta aiemmin. Henkilökunnan määrä konkurssiin haetuissa yrityksissä oli kaikkiaan 2732, mikä on 391 henkilöä (17 prosenttia) enemmän kuin edellisvuonna.

Vuoden 2021 tammi-helmikuussa konkurssien ja henkilöstön lukumäärien muutos oli aiempiin vuosiin 2015–2020 verrattuna varsin jyrkkä, mikä voi enteillä edellisvuosia suurempia lukumääriä vuoden 2021 kevään aikana.

Kuvio: Konkurssiin menneiden yritysten lukumäärä kuukausittain vuosina 2015–2021. Lähde: Tilastokeskus. Päivitetty verkkosivuille 24.3.2021.

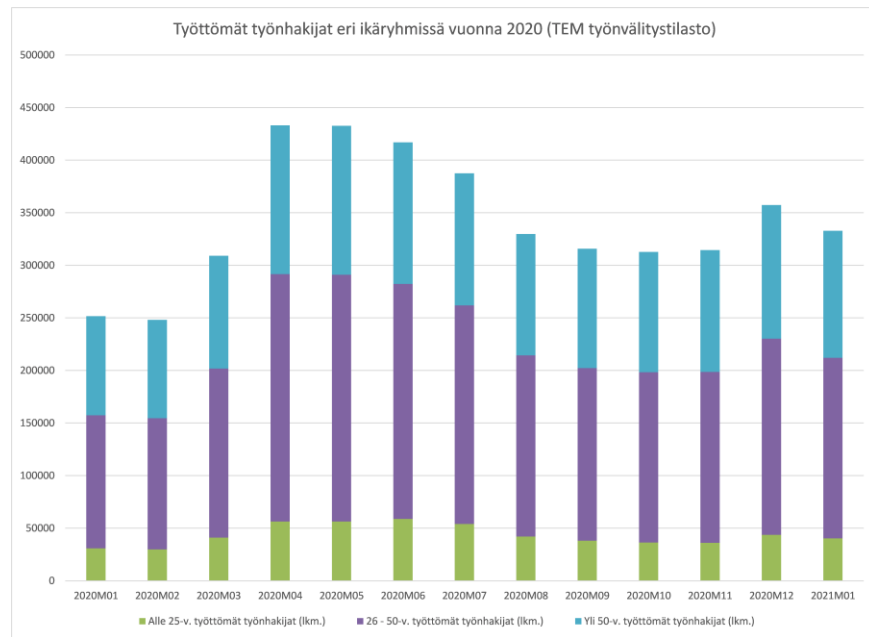
Kuvio: Konkurssiin menneiden yritysten henkilöstömäärä kuukausittain vuosina 2015–2021. Lähde: Tilastokeskus. Päivitetty verkkosivuille 24.3.2021.

Suomen virallinen tilasto (SVT): [Tilastokeskus: Konkurssit](#)

Työttömyys laski tammikuussa, mutta oli edellisvuotta korkeammalla tasolla

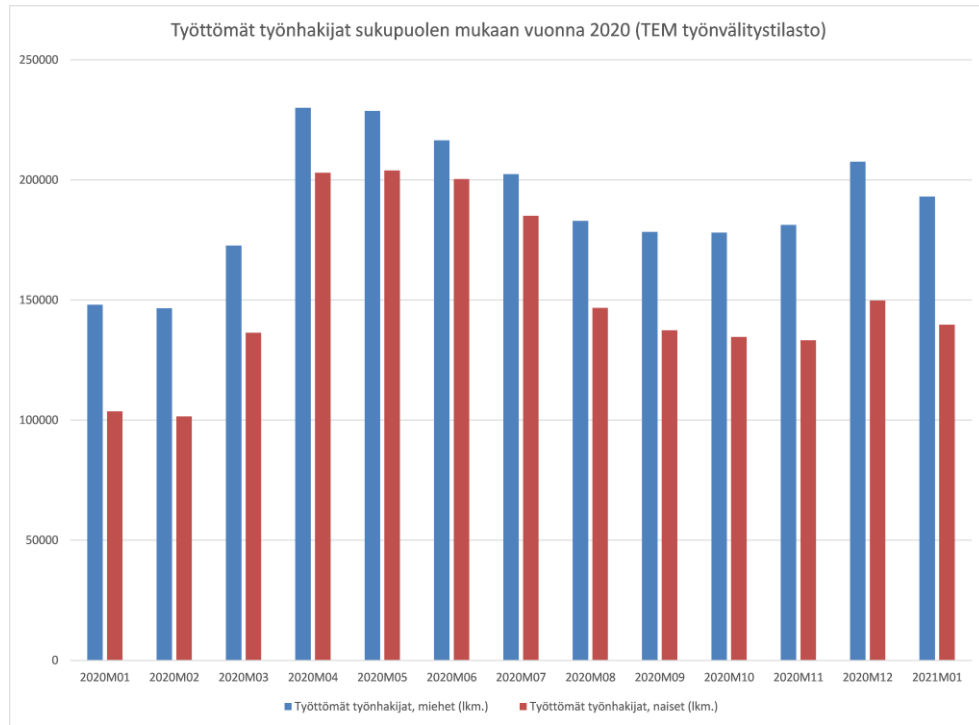
Juha Honkatukia ja Laura Kestilä

Työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi kevään ja kesän aikana kaikkiaan noin 200 000:lla. Vuoden 2020 loppua kohden työttömien työnhakijoiden lukumäärä laski selvästi, mutta oli kuitenkin vuoden lopulla vielä toistasataatuhatta alkuvuotta korkeampi. Työttömyys laski edelleen tammikuussa 2021 ja vuoden takaiseen verrattuna työttömien lukumäärä oli noin 80 000 korkeampi. Lukumääräisesti tarkastellen työttömien työnhakijoiden määrän kasvu oli alkuvuodesta 2020 suurinta alle 25-vuotiaiden ikäryhmässä, mutta kesän jälkeen suurimmaksi ryhmäksi on jäänyt 26–50-vuotiaat.

Kuvio: Työttömien työnhakijoiden luumäärän kehitys eri ikäryhmissä vuoden 2020 alusta alkaen. Lähde: TEM, Työvälitystilasto. Päivitetty verkkosivuille 10.3.2021.

Vuoden 2020 kevään aikana työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi naisilla noin 99 000:lla ja miehillä noin 83 000:lla. Tämä selittyy lomautusten ja työttömyyden kohdistumisena naisvaltaisemmille (palvelu)aloille. Suhteellisesti työttömyyden kasvu oli naisten ryhmässä suurempi, sillä naisten osuus työttömistä työnhakijoista oli vuoden 2020 alussa pienempi. Vuoden loppuun mennessä suhteellisesti erot kaventuivat ja vuoden 2021 tammikuussa työttömien miesten lukumäärä oli noin 45 000 ja naisten 36 000 korkeampi kuin vuoden 2020 alussa.

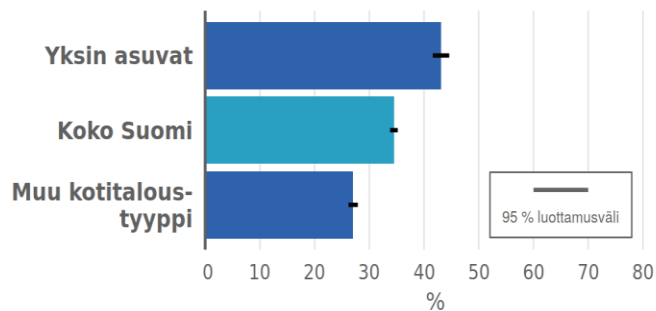

Kuvio: Työttömien työnhakijoiden määrän kehitys sukupuolittain. Lähde: TEM, Työnvälitystilasto. Päivitetty verkkosivuille 10.3.2021.

Joka kolmannella koronaepidemia on lisännyt yksinäisyyden kokemusta, eniten yksin asuvilla

Suvi Parikka, Jonna Ikonen, Timo Koskela ja työryhmä

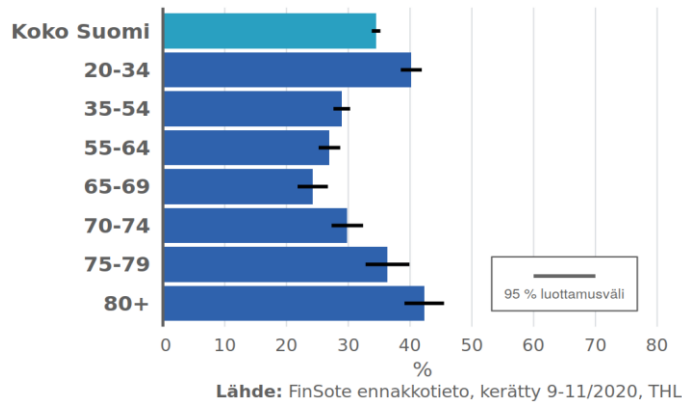
Yksinäisyyden kokemus on lisääntynyt koronaepidemian aikana. Aikuisista 35 prosenttia kokee, että yksinäisyyden tunne on lisääntynyt. Yksin asuvilla yksinäisyys on kuitenkin lisääntynyt eniten. Yksin asuvista yksinäisyyden lisääntymistä raportoi 43 prosenttia, muissa kotitaloustyypeissä elävistä 27 prosenttia. Tulokset perustuvat syksyn 2020 FinSote-väestökyselyn ennakkotuloksiin.

Lähde: FinSote ennakkotieto, kerätty 9-11/2020, THL

Kuvio 1: Yksinäisyyden tunteen lisääntyminen koronaepidemian aikana kotitaloustyypeittäin. Lähde: THL, FinSote 2020. Päivitetty verkkosivuille 24.3.2021.

Yksinäisyyden kokemus on kasvanut erityisesti ikääntyneillä ja nuorilla aikuisilla. Kahdeksankymmentä vuotta täyttäneistä yksinäisyyden lisääntymistä raportoiti 42 prosenttia ja 20–34-vuotiaista 40 prosenttia. Sukupuolittain tarkasteltuna yksinäisyyden tunne on kasvanut naisilla miehiä enemmän. Naisista 38 prosenttia kertoo yksinäisyyden lisääntyneen, miehistä 26 prosenttia.

Kuvio 2: Yksinäisyyden tunteen lisääntyminen koronaepidemian aikana ikäryhmittäin. Lähde: THL, FinSote 2020. Päivitetty verkkosivuille 24.3.2021.

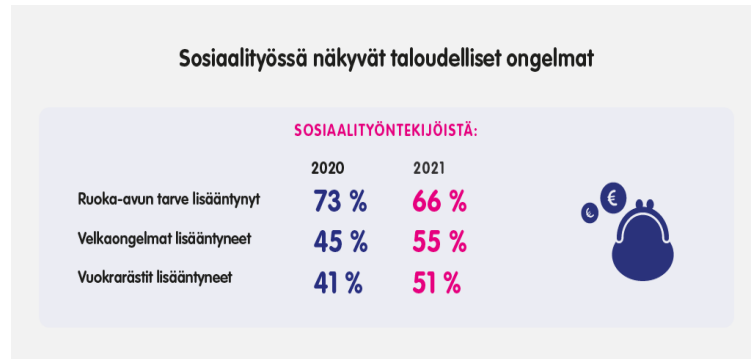
Koronaepidemian ja siihen liittyvien rajoitustoimien vaikutukset näkyvät myös alueiden välisinä eroina. Helsingissä noin 44 prosenttia ja Varsinais-Suomessa 35 prosenttia vastaajista kokee yksinäisyyden lisääntyneen kun maantieteellisesti toisessa ääripäässä Lapissa lisääntyntä yksinäisyyden tunnetta raportoiti 25 prosenttia vastaajista.

[Lue lisää FinSote-tutkimuksesta](#)

Sosiaalityöntekijät arvioivat taloudellisten ongelmien lisääntyneen, järjestelmä ei ole onnistunut auttamaan eniten apua tarvitsevia

Heikki Hiilamo, Katja Ilmarinen, Merita Jokela, Pekka Karjalainen, Sakari Karvonen, Minna Kivipelto ja Jade Knop

Koronaepidemian aiheuttamat taloudelliset ongelmat näkyivät sosiaalityössä edelleen syksyllä 2020. Kaksi kolmesta sosiaalityöntekijästä arvioi ruoka-avun tarpeen lisääntyneen normaalitilanteeseen verrattuna. Tulokset käyvät ilmi tuoreesta Sosiaalibarometrista. Yli puolet sosiaalityöntekijöistä koki, että velkaongelmat ja vuokraträstit olivat lisääntyneet. Luku oli 10 prosenttia korkeampi kuin kevään 2020 kyselyssä.

Kuvio: Taloudellisten ongelmien näkyminen sosiaalityössä sosiaalityöntekijöiden mukaan. Lähde: Sosiaalibarometri 2021. Päivitetty verkkosivuille 24.3.2021.

Sosiaalityön asiakkaiden suurimmiksi haasteiksi koettiin mielenterveyteen liittyvät ongelmat, taloudelliset huolet ja velat sekä elämänhallintaan ja päihteisiin liittyvät ongelmat. Erityisesti huoli asiakkaiden mielenterveyden ongelmista oli lisääntynyt keväästä 2020. Asiakkaiden sosiaalisten kontaktien vähäisyydestä oli huolissaan noin kolmasosa sosiaalityöntekijöistä.

Kuvio: Sosiaalityön asiakkaiden suurimmat haasteet sosiaalityöntekijöiden mukaan. Lähde: Sosiaalibarometri 2021. Päivitetty verkkosivuille 24.3.2021.

Tulosten mukaan palvelujärjestelmä on auttanut ihmisiä selkeissä ja yksinkertaisissa ongelmissa, kuten ruoka-avussa tai asunto- ja etuusasioissa. Mitä vaikeampia ja monisyisempiä ongelmat ovat, sitä heikommin koronavaiheissa pystyttiin tarjoamaan apua. Sosiaalityöntekijöiden mielestä huonosti tai melko huonosti pystyttiin vastaamaan erityisesti mielenterveyspalveluihin pääsyä odottavien (52 prosenttia) sekä niiden, jotka eivät pystyneet hyödyntämään etä- ja digipalveluita (47 prosenttia) ja muuten toimintakyvyltään heikkojen ihmisten (51 prosenttia) tarpeisiin.

Sosiaalibarometri toteutettiin tammi-helmikuussa 2021 kuudelle eri vastausryhmälle, joita oli sosiaali- ja terveysjohtajat, sosiaalityöntekijät, Kelan esi- ja toimihenkilöt sekä TE-toimistojen johto ja kuntien työllisyysdestä vastaavat henkilöt. Vastaajia oli yhteensä 1241. Tässä raportissa esitellyt tulokset perustuvat 412 sosiaalityöntekijän vastaukseen.

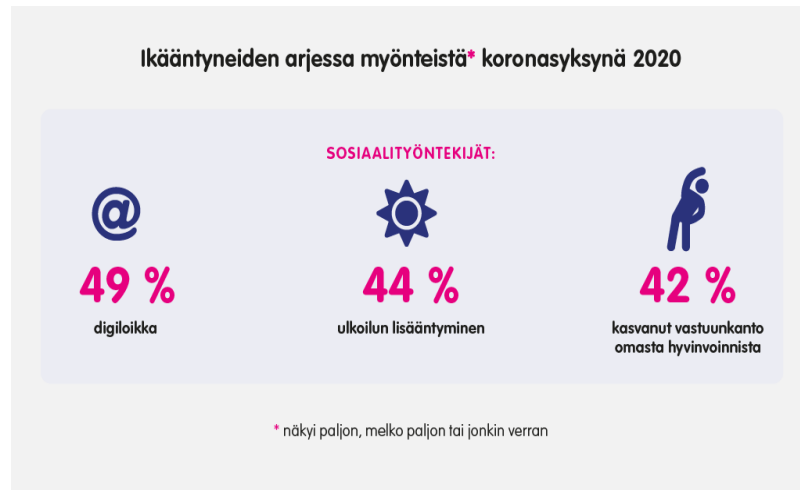
Lue lisää: [Sosiaalibarometri 2021](#)

Ikääntyneille ei ole tarjottu tarpeeksi tukea koronaepidemian aikana, vastuu omasta hyvinvoinnista lisääntyi

Katja Ilmarinen

Sosiaalibarometrin 2021 mukaan etänä järjestettyä kotihoitoa ja virkistyspalveluja sekä etäkuntoutusta tarjottiin ikääntyneille koronasyksynä enemmän kuin normaalitilanteessa. Samoin tarjottiin enemmän neuvontaa ja tiedotusta verkkosivuilla sekä puhelinpalvelua. Kotiin viety kuntoutus ja ulkona tapahtuvat asiakastapaamiset ja virkistystoiminta eivät nousseet Sosiaalibarometriin saaduissa vastauksissa erityisesti esille, vaikka tarvetta toimintakykyä ylläpitävälle toiminnalle olisi, myös muutoin kuin etäpalveluna.

Ikääntyneiden tukala tilanne koronaepidemian aikana näkyi sosiaalityöntekijöiden mukaan edelleen syksyllä 2020. Vaikuttaa siltä, että esimerkiksi toimet ikääntyneiden yksinäisyyden lievittämiseksi eivät ole olleet riittäviä. Kunnat ja vapaaehtoiset lisäsivät arjen apua keväällä, ja vielä loppuvuodestakin tukea arkeen tarjottiin selvästi normaalitilannetta enemmän. Tukea ei ole ollut tarpeeksi, sillä ikääntyneiden raportoitiin kohtaavan hankaluuksia arjessa ja asioinnissa edelleen merkittävässä määrin.

Kuvio: Sosiaalityöntekijöiden näkemykset ikääntyneiden arjesta koronaepidemian aikana. Lähde: Sosiaalibarometri 2021. Päivitetty verkkosivuille 24.3.2021.

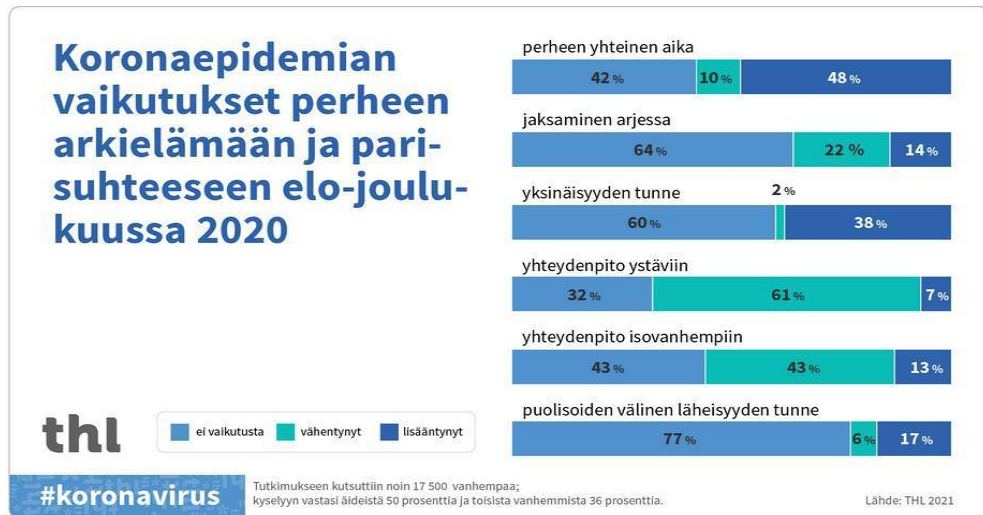
Koronaepidemian vaikutukset ikääntyneiden arkielämään eivät ole olleet pelkästään kielteisiä. Sosiaalityöntekijöiden mukaan osa ikääntyneistä otti digiloikan syys–joulukuussa 2020. Osa ikääntyneistä huolehti ja kantoi vastuuta aiempaa enemmän omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan, ja tätä tavoitetta tuettiin joillain alueilla tarjoamalla aiempaa enemmän yksilöllisesti räätälöityä hyvinvoinnin tukea. Osa ikääntyneistä lisäsi ulkoilua.

Koronaepidemia on heikentänyt vauvaperheiden jaksamista, mutta arki toimii hyvin

Reija Klemetti

Vauvaperheissä yleisimmät koronaepidemiaan liittyvät huolet olivat synnytyksen ja synnytyssairaalassa oloajan sujuminen koronaepidemian aikana. Synnyttäneet vanhemmat olivat toisia vanhempia huolestuneempia. Vauvaperheiden arjessa koronaepidemia vaikutti eniten sosiaalisten suhteiden vähenemiseen: yhteydenpito ystäviin väheni 61 prosentilla ja isovanhempiin 43 prosentilla vastanneista vanhemmista. Yksinäisyyden tunne lisääntyi 38 prosentilla ja jaksaminen arjessa väheni viidesosalla. Toisaalta perheen yhteinen aika lisääntyi puolella ja puolisoiden välinen läheisyyden tunne vajaalla viidenneksellä vastanneista.

Koronahuolista ja kielteisistä vaikutuksista huolimatta suurin osa, yli 90 prosenttia vauvaperheiden vanhemmista, oli vuonna 2020 tyytyväisiä elämäänsä, itseensä vanhempana ja koki perheensä arjen sujuneen vauvan syntymän jälkeen hyvin.

Kuvio: Koronaepidemian vaikutukset vauvaperheen arkielämään ja parisuhteeseen elo-joulukuussa 2020. Lähde: THL, FinLapsi-tutkimus. Päivitetty verkkosivuille 24.3.2021.

FinLapsi-kyselytutkimus toteutettiin maaliskuu-joulukuussa 2020 ja kysymyksiin koronaepidemian vaikutuksista vastasi noin 7600 vanhempaa elo-joulukuussa 2020.

[Lue lisää aiheesta THL:n tiedotteesta](#)

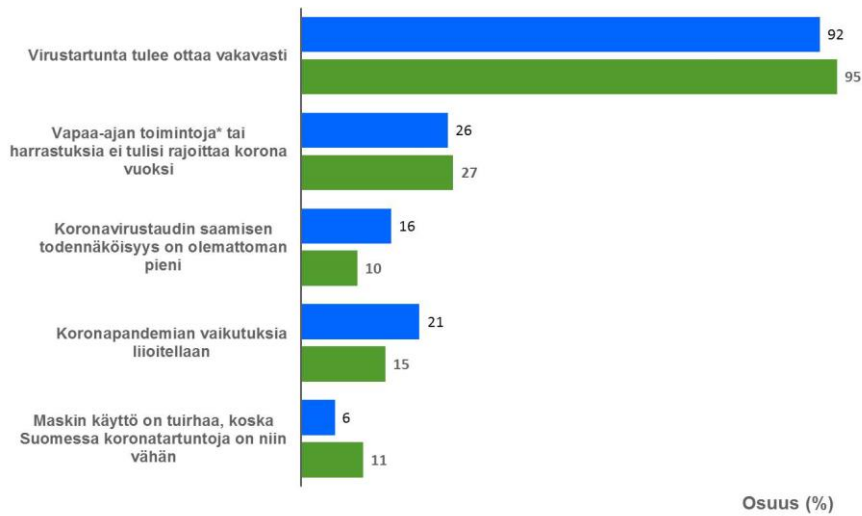
[Lue lisää FinLapsi-tutkimuksesta](#)

Suurin osa pienten lasten vanhemmista suhtautuu koronaepidemiaan vakavasti

Johanna Lammi-Taskula

Yli 90 prosenttia pienten lasten vanhemmista ajattelee, että koronavirustartunta tulee ottaa vakavasti. Isät kokevat äitejä useammin, että pandemian vaikutuksia liioitellaan ja että tartunnan saamisen todennäköisyys on olemattoman pieni. Joka neljäs vanhemmista katsoo, ettei vapaa-ajan toimintoja tai harrastuksia tulisi rajoittaa, mutta maskin käyttöä pitää turhana vain yksi kahdestakymmenestä. THL selvitti marras-tammikuussa yhdessä Jyväskylän yliopiston kanssa viisivuotiai-

den lasten vanhempien kokemuksia koronapandemian vaikutuksista perheen arkeen ja lastenhoiton ratkaisuihin. Kyselyssä tiedusteltiin myös äitien ja isien suhtautumista pandemiaan ja siihen liittyviin rajoitustoimiin.

Kuvio: Pienten lasten äitien (sininen) ja isien (vihreä) suhtautuminen koronaepidemiaan ja rajoitustoimiin. * Vapaa-ajan toiminnoksi nimettiin esimerkiksi elokuvat, teatteri tai liikuntamahdollisuudet. Lähde: THL. Päivitetty verkkosivuille 24.3.2021.

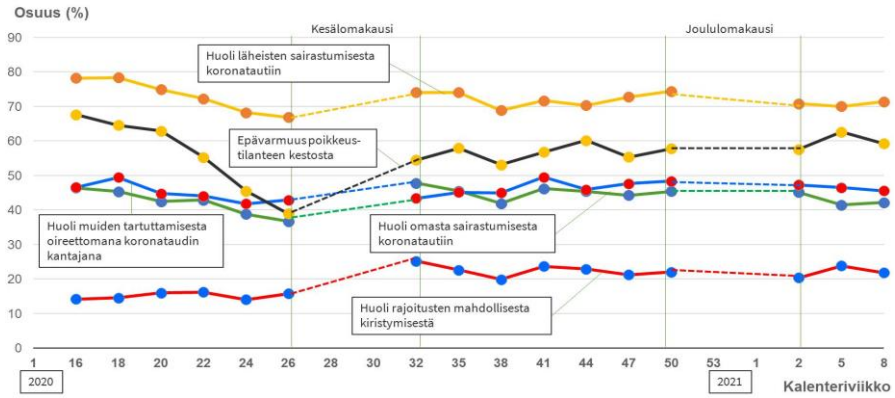
Seitsemän kymmenestä huolissaan läheisten sairastumisesta koronatautiin

Vesa Jormanainen

Vuoden 2020 keväällä aloitetun valtakunnallisen haastattelututkimuksen tulosten mukaan seitsemän kymmenestä on ollut huolissaan läheisten sairastumisesta koronaviruksen aiheuttamaan tautiin. Omasta sairastumisesta on ollut huolissaan hieman alle puolet vastaajista. Huolissaan muiden tartuttamisesta oireettomana koronatautiin on myös hieman vajaa puolet haastatelluista.

Epävarmuutta poikkeustilanteen kestosta kokeneiden osuus oli suurin mittaussarjan alussa huhtikuussa 2020. Epävarmuutta kokeneiden osuus väheni merkittävästi ja osuus oli pieni kesälomakauden kynnyksellä. Syksyllä 2020 ja vuoden 2021 alussa epävarmuutta poikkeustilanteen kestosta on kokenut kuusi kymmenestä haastatellusta.

Huoli rajoitusten mahdollisesta kiristymisestä oli 10–20 prosentin mielessä keväällä 2020, kun osuus on ollut runsaat 20 prosenttia syksyllä 2020 ja vuoden 2021 alussa.

Kuvio: Omasta ja läheisten sairastumisesta koronatautiin sekä riskistä tartuttaa itse muita oireettomana taudinkantajana huolissaan olleet (prosenttia) sekä epävarmoja poikkeustilanteen kestosta ja rajoitustoimenpiteiden kiristymisestä olleet (prosenttia) viikoittain vuosina 2020–2021. Lähde: Tilastokeskus, Kansalaispulssi-haastattelututkimus. Päivitetty verkkosivuille 24.3.2021.

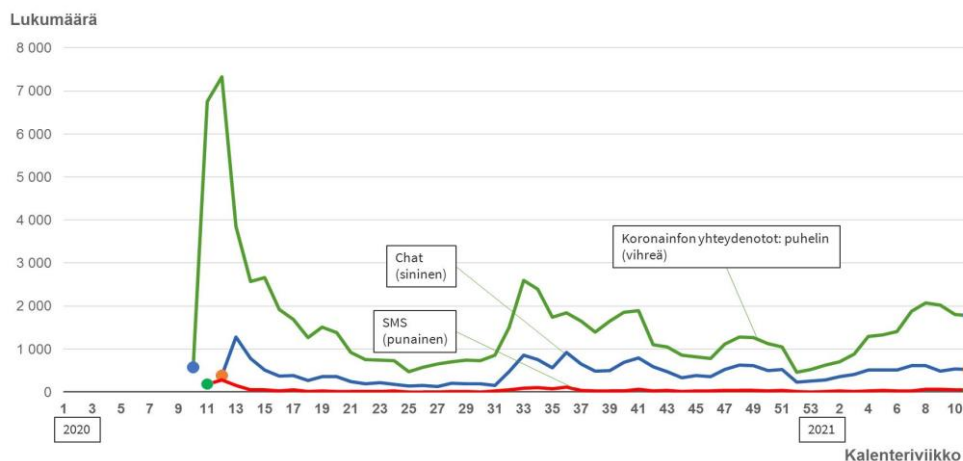
Väestön neuvonta ja ohjaus

Koronaneuvonnan yhteydenottojen määrä lisääntyi alkuvuonna

Marko Lähteenmäki, Minna Kuitunen, Anna-Leena Lohiniva ja Laura Kestilä

Suomalaisten koronaepidemiaan liittyvien yhteydenottojen määrässä Digi- ja väestötietoviraston koronaneuvontaan oli keväällä 2020 suurimmillaan viikolla 12, jolloin niitä oli yhteensä eri kanavissa lähes 8000. Tämän jälkeen yhteydenottojen määrä väheni ja vakiintui kesä-heinäkuussa uudelle tasolle. Elokuussa yhteydenottojen määrä lisääntyi uudelleen selvästi ja oli syksyllä korkeimmillaan viikolla 33.

Alkuvuonna yhteydenottojen määrässä on havaittu kasvua. Kun yhteydenottojen määrä viikolla 53 eri kanavissa oli yhteensä 780, oli niitä viikolla 11 lähes 2400.

Kuvio: Yhteydenotot puhelimitse, chat-viestillä ja tekstiviestillä (SMS) Digi- ja väestöviraston koronaneuvontaan viikoittain vuosina 2020–2021. Lähde: Digi- ja väestövirasto. Päivitetty verkkosivuille 24.3.2021.

Digi- ja väestötietoviraston palvelukanavissa kysyttiin viikoilla 10–11 muun muassa seuraavista asioista:

- Erilaisia oireita - mitä pitää tehdä (Omaolo oirearvio ja terveysneuvonta terveydenhuollosta)
- Yleistä viruksesta, uudet rajoitukset, riskiryhmien määrittely, alueellisia kysymyksiä rajoituksista ja ohjeista, immuniteetti, tilastotietoa, turvavälit, tarttuvuus
- Rokote; kuka saa rokotteen, mistä saa rokotusajan, missä rokotetaan, mikä rokote sopii kenellekin, missä järjestyksessä rokotetaan, haittavaikutukset, rokotukset ulkomailla, ikäihmisten rokotus, ulkomaalaisten rokotus, riskiryhmäläisten rokotukset, miten tiedotetaan, kuntakohtaiset erot
- Altistuminen
- Testit, testaukset satamissa ja lentokentällä, lasten testaus, testitodistukset, pikatestit
- Karanteeni, omaehtoinen karanteeni, eristys, eristyksen määräyksien rikkominen, todistukset, päivärahan hakeminen
- Maskit

- Matkustaminen, matkustusrajoitukset Suomeen/Suomesta, rajan ylittäminen, työmatkaliikenne, laivayhtiöiden ja lentokenttien määräykset
- Raskaus ja korona
- Lapsen sairastuminen ja karanteeni
- Ikäihmisten ja riskiryhmäläisten tapaaminen, kokoontumisrajoitukset
- Ravintolasulku
- Harrastustoiminnan rajoitukset
- Ulkonaliikkumiskielto
- Työnantajan velvollisuudet, työturvallisuus
- Yleinen huoli tilanteesta
- Koronavilkku
 - Altistumisilmoitukset, ohjeita mitä pitää tehdä
 - Yleisesti sovelluksen toiminta
 - Lokitiedot
 - Ei ole saanut koodia

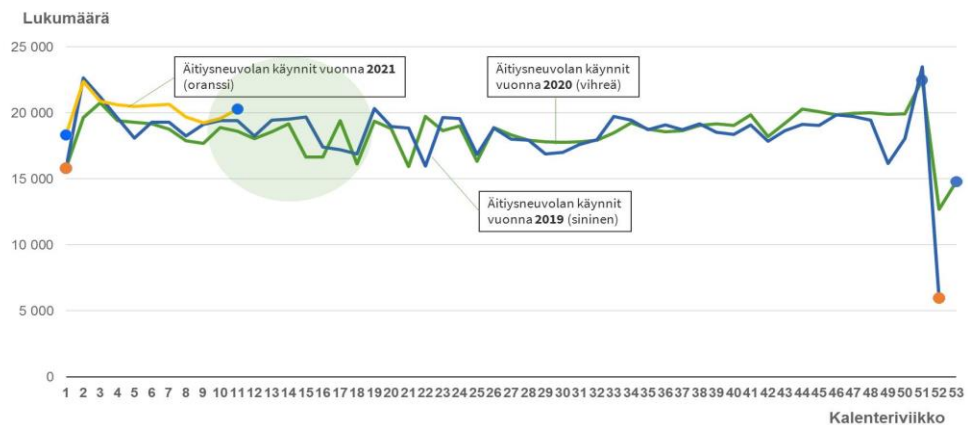
[Thl.fi-verkkosivujen koronasisältöjen käytön reaaliaikainen trendi](#)

Palvelut ja etuudet

Äitiys- ja lastenneuvolan käynnit perusterveydenhuollossa vuosina 2019–2021

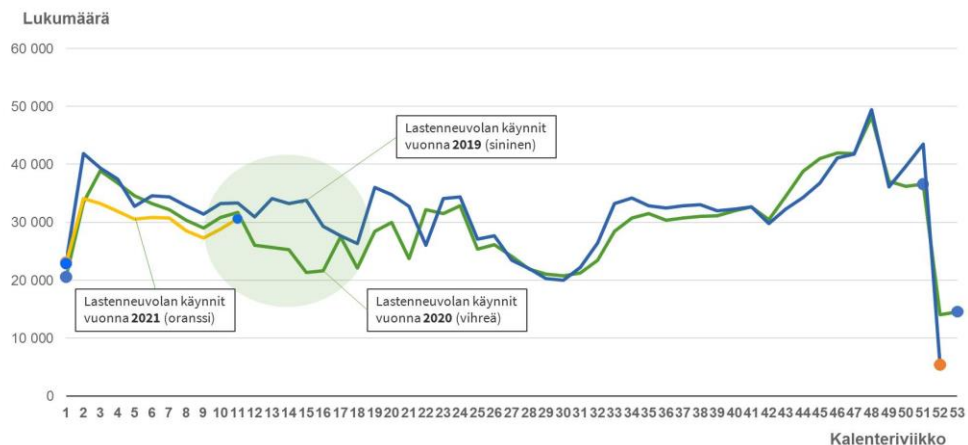
Vesa Jormanainen ja Päivi Lindberg

Äitiysneuvolan käynnit ovat lukumääräisesti alkaneet vuonna 2021 suurempina kuin kahtena edellisvuotena. Vuosien 2019 ja 2020 käyntimäärät näyttäisivät olleen varsin samanlaiset, mikä voi viitata siihen että äitiysneuvoloista ei ole siirretty henkilökuntaa muihin tehtäviin.

Kuvio: Äitiysneuvolan käynnit perusterveydenhuollossa viikoittain vuosina 2019–2021. Lähde: THL, Avohilmo-rekisteri. Päivitetty verkkosivuille 24.3.2021.

Toisin kuin äitiysneuvoloissa, lastenneuvolan käynnit perusterveydenhuollossa ovat vuoden 2021 alussa pienemmät kuin edellisvuosina. Vuoden 2020 keväällä on selvästi havaittavissa käyntimäärän pudotus verrattuna vuoteen 2019. Sama havainto löytyy hienoisesti myös syksyltä 2020.

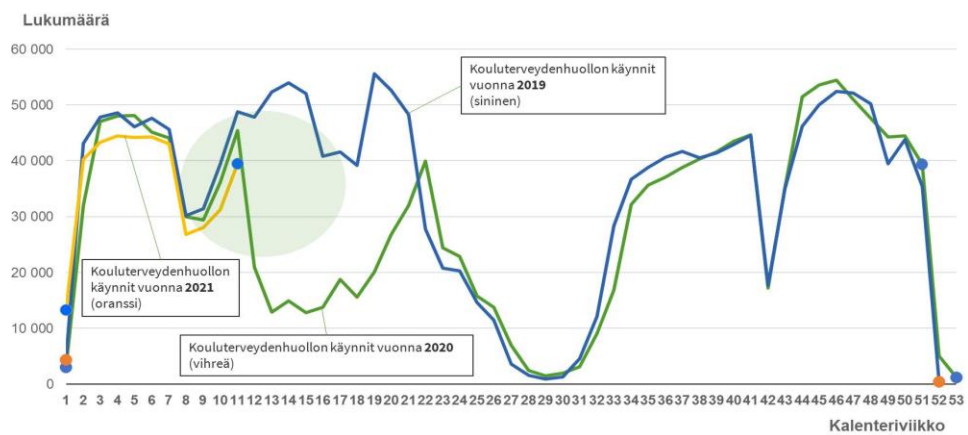

Kuvio: Lastenneuvolan käynnit perusterveydenhuollossa viikoittain vuosina 2019–2021. Lähde: THL, Avohilmo-rekisteri. Päivitetty verkkosivuille 24.3.2021.

Kouluterveydenhuollossa ja opiskeluterveydenhuollossa merkittävästi vähemmän käyntejä vuonna 2020 kuin edellisvuonna

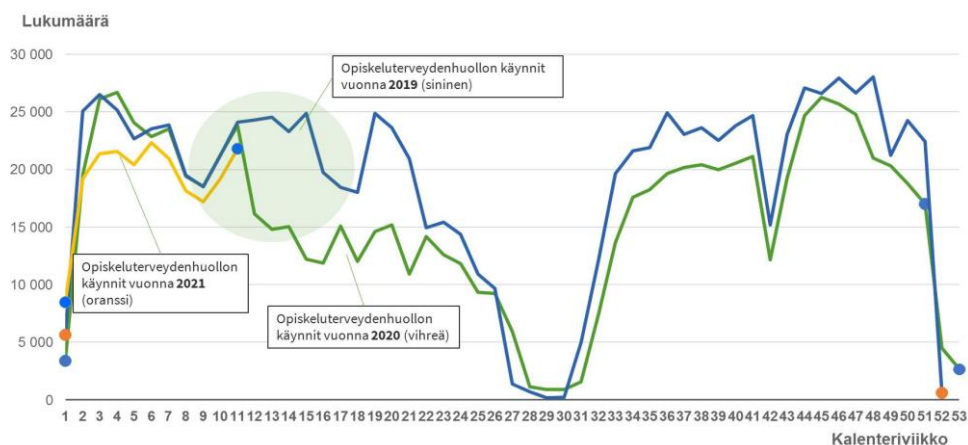
Vesa Jormanainen ja Päivi Lindberg

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon käynneissä perusterveydenhuollossa on havaittavissa vuosittain toistuvaa kausivaihtelua. Kouluterveydenhuollossa oli keväällä 2020 erittäin voimakas tuotannon väheneminen verrattuna edellisvuoteen. Vuosi 2021 näyttää alkavan edellisvuosien 2019 ja 2020 mukaisiin käyntimääriin. Aika näyttää, kuinka tämän kevään poikkeusolot vaikuttavat kouluterveydenhuollon käynteihin.

Kuvio: Kouluterveydenhuollon käynnit perusterveydenhuollossa viikoittain vuosina 2019–2021. Lähde: THL, Avohilmo-rekisteri. Päivitetty verkkosivuille 24.3.2021.

Opiskeluterveydenhuollon käynnit olivat koronavuonna 2020 käytännössä koko vuoden ajan pienemmät kuin edellisvuonna. Vuoden 2021 alun käyntiluvut ovat pienemmät kuin edellisvuosina 2019 ja 2020.

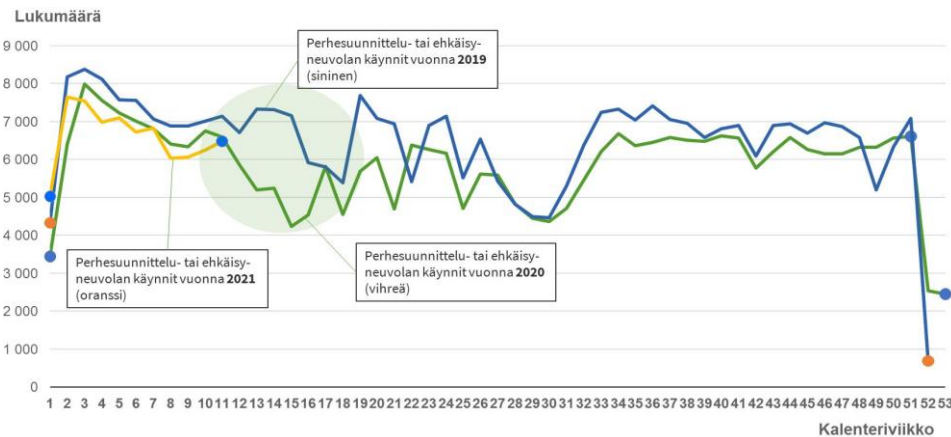

Kuvio: Opiskeluterveydenhuollon käynnit perusterveydenhuollossa viikoittain vuosina 2019–2021. Lähde: THL, Avohilmo-rekisteri. Päivitetty verkkosivuille 24.3.2021.

Myös perhesuunnittelu- tai ehkäisyneuvolan käynneissä näkyi koronan vaikutuksia vuonna 2020

Vesa Jormanainen ja Päivi Lindberg

Perhesuunnittelu- tai ehkäisyneuvolan käynneissä perusterveydenhuollossa on havaittavissa koronavuoden 2020 keväällä, mutta myös syksyllä, käyntimäärien vähenemistä edellisvuoteen verrattuna. Vuoden 2021 alun käyntimäärät ovat pienemmät kuin vuosien 2019 ja 2020 käyntimäärät.

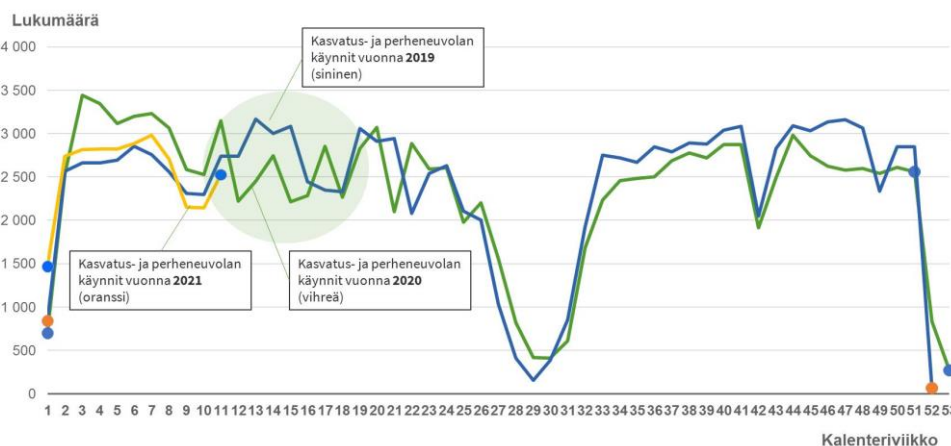

Kuvio: Perhesuunnittelu- tai ehkäisyneuvolan käynnit perusterveydenhuollossa viikoittain vuosina 2019–2021. Lähde: THL, Avohilmo-rekisteri. Päivitetty verkkosivuille 24.3.2021.

Sosiaalihuollon kasvat- ja perheneuvolan käynneissä jonkin verran koronavaikutuksia vuonna 2020

Vesa Jormanainen ja Päivi Lindberg

Sosiaalihuoltoon kuluvan kasvat- ja perheneuvolan käynneissä vuonna 2020 oli havaittavissa jonkin verran koronan vaikutuksia erityisesti keväällä 2020 keväällä, mutta myös syksyllä. Käyntimäärissä on myös voimakasta kausivaihtelua. Vuoden 2021 alun käyntimäärät ovat samanlaiset kuin edellisvuosina.

Kuvio: Kasvat- ja perheneuvolan käynnit sosiaalihuollossa viikoittain vuosina 2019–2021. Lähde: THL, Avohilmo-rekisteri. Päivitetty verkkosivuille 24.3.2021.

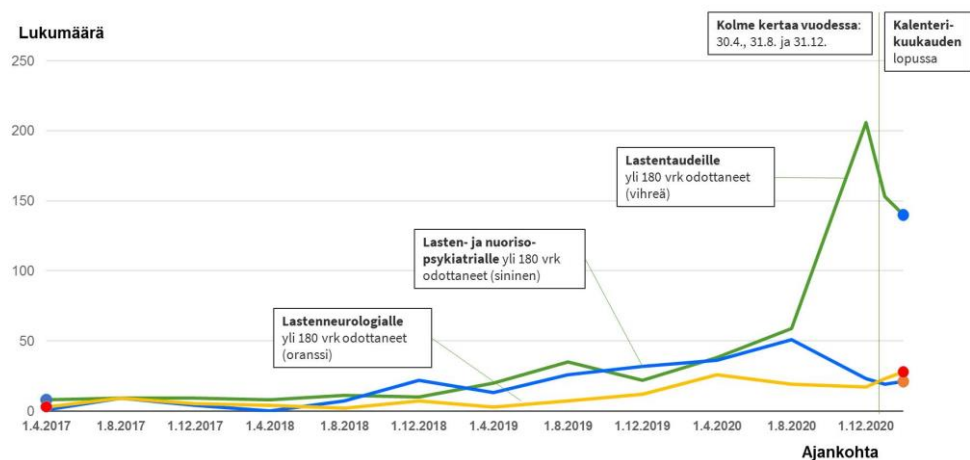
Yli puoli vuotta erikoissairaanhoidon odottaneet lapset ja nuoret

Vesa Jormanainen

Lasten ja nuorten osalta on saatavissa tietoja hoitoon pääsystä esimerkiksi erikoisaloittain lastentaudeille, lasten- ja nuorisopsykiatrialle sekä lastenneurologialle jonottaneista henkilöistä. Valittavaksi tarjotaan useita indikaattoreita, joista yli 180 vuorokautta jonottaneiden lukumäärä on usein käytetty mittari.

Mainituilla erikoisaloilla yli puoli vuotta jonottaneiden henkilöiden lukumäärät olivat sairaanhoitopiirien erikoissairaanhoidossa esimerkiksi 22 henkilöä lastentaudeilla, 32 henkilöä lasten- ja nuorisopsykiatrialla sekä 12 henkilöä lastenneurologialla 31.12.2019. Koronavuoden 2020 elokuussa luvut olivat 59, 51 ja 19. Vuoden 2020 lopussa luku oli korkeimmillaan 206 lastentaudeilla, kun yli puoli vuotta lastentaudeille jonottaneita oli 153 vuoden 2021 tammikuun lopussa ja 140 helmikuun lopussa. Lasten- ja nuortenpsykiatrialle oli jonottanut yli 180 vuorokautta 21 henkilöä, kun luku oli 28 lastenneurologian erikoisalalla koko maassa.

Erikoissairaanhoidon hoitoon pääsyn raportointi sisältää tiedot sairaanhoitopiirien ja perusterveydenhuollon erikoissairaanhoidon tarjoavien yksiköiden hoitoon pääsyn toteutumisesta. Tietojen raportoinnin perusta on terveydenhuoltolain (1326/2010) 51–53§. Hoitoon pääsyn toteutumista valvovina viranomaisina toimivat Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) ja aluehallintovirastot (AVI). Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) tuottaa valvontaa varten tarvittavat tiedot Valviralle ja aluehallintovirastoille.

Kuvio: Yli 180 vuorokautta sairaanhoitopiirien erikoissairaanhoidon lastentaudeille, lasten- ja nuorisopsykiatrialle sekä lastenneurologialle odottaneiden henkilöiden lukumäärät vuosina 2017–2021.

Lähde: THL. Päivitetty verkkosivuille 24.3.2021.

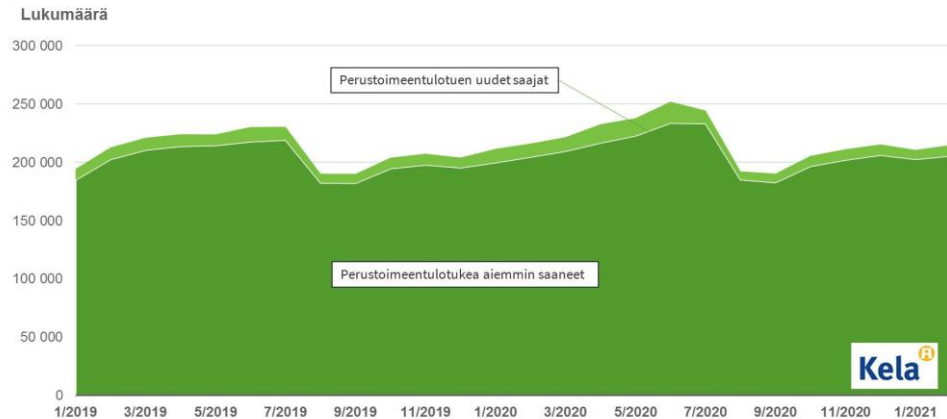
[Lisää tietoa erikoissairaanhoidon hoitoon pääsystä](#)

Tiedot kerätään sairaanhoitopiireistä ja perusterveydenhuollon erikoissairaanhoidon yksiköistä. Hoitoon pääsyn tiedot kerätään 20 sairaanhoitopiiristä (Ahvenanmaa ei ole mukana) ja 15 perusterveydenhuollon erikoissairaanhoidon yksiköstä. Tiedonkeruussa mukana olevat organisaatiot poimivat tiedot potilastietojärjestelmänsä ja ilmoittavat ne summatasolla THL:lle. Hoitoa ja hoidon tarpeen arviointia odottaneiden tiedot on kerätty 30.4., 31.8. ja 31.12. hoitoa ja hoidon tarpeen arviointia odottavista. Vuoden 2021 alusta lähtien tiedot kerätään kerran kuukaudessa.

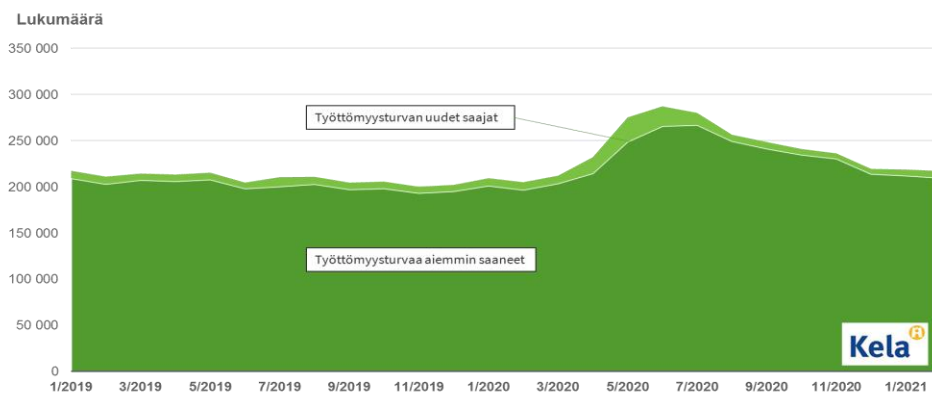
Perustoimeentulotuki ja työttömyysturva

Merita Jokela

[Kelan koronaseurannan mukaan](#) perustoimeentulotuen saajia oli hieman vähemmän kuin edellisvuonna. Perustoimeentulotukea saavia kotitalouksia oli kuitenkin noin 3000 enemmän edellisvuoden helmikuuhun verrattuna. Ero henkilöiden ja kotitalouksien välillä johtuu siitä, että perustoimeentulotuen saajissa on nyt enemmän yhden henkilön kotitalouksia kuin alkuvuodesta 2020.

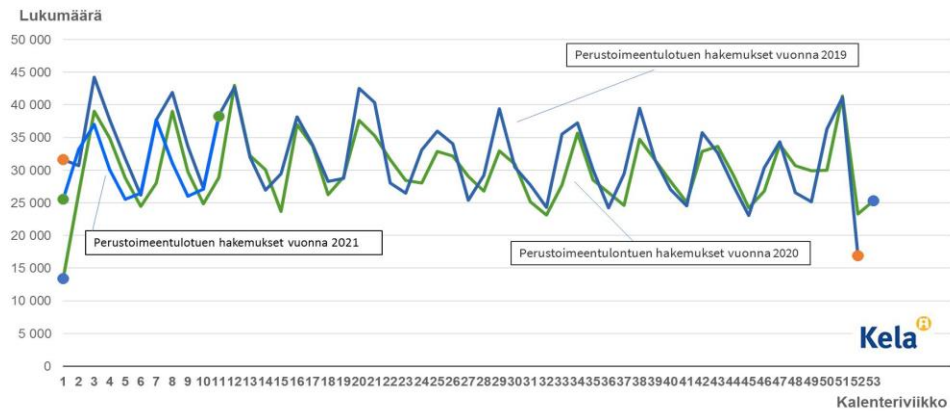
Kuvio: Perustoimeentulon saajat (uudet ja tukea aiemmin saaneet) kuukausittain 1/2019–2/2021. Lähde: Kela. Päivitetty verkkosivuille 24.3.2021.

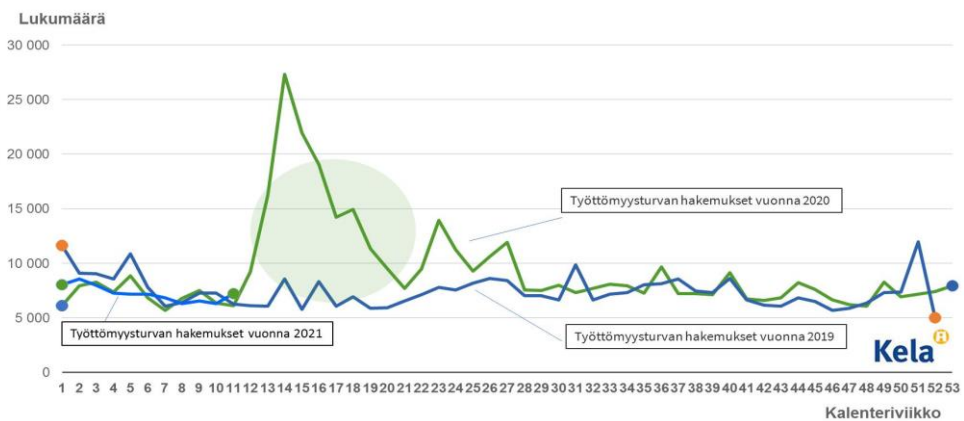
Kuvio: Työttömyysturvan saajat (uudet ja tukea aiemmin saaneet) kuukausittain 1/2019–2/2021. Lähde: Kela. Päivitetty verkkosivuille 24.3.2021.

Perustoimeentulotuen hakemusten määrä oli viikoilla 10–11 suurempi kuin edellisinä viikkoina. Hakemusmäärät noudattavat normaalia viikoittaista vaihtelua. Viikkojen 10–11 hakemusmäärät olivat suuremmat kuin edellisvuonna.

Työttömyysturvan hakemusmäärät ovat hieman laskeneet vuoden 2021 ensimmäisinä viikkoina, mutta kääntyivät nousuun viikolla 11.

Kuvio: Perustoimeentulon hakemukset viikoittain vuosina 2019–2021. Lähde: Kela. Päivitetty verkkosivuille 24.3.2021.

Kuvio: Työttömyysturvan hakemukset viikoittain vuosina 2019–2021. Lähde: Kela. Päivitetty verkkosivuille 24.3.2021.

Paperi- ja puhelinlääkemääräyksiä ennätysellisen vähän vuonna 2020

Vesa Jormanainen ja Taina Sairanen

Sähköinen lääkemääräys tuli pakolliseksi yhdessä yössä 1.1.2017 alkaen. Apteekit tallentavat paperiset ja puhelimella annetut lääkemääräykset valtakunnalliseen resepti-palveluun, mikä samalla muuttaa ne sähköisiksi lääkemääräyksiksi. Jo ensimmäisenä vuonna 2017 paperisten (kirjallisten) ja osin myös puhelimitse annettujen lääkemääräysten lukumäärä lähti laskuun, joka on jatkunut myös vuoden 2020 loppuun mennessä. Kun paperisia lääkemääräyksiä laadittiin ja puhelinlääkemääräyksiä annettiin yhteensä 439 466 vuonna 2017, luku oli 264 300 (–39 prosenttia) vuonna 2020. Vähennys oli suurempi (–55 prosenttia) paperisissa kuin puhelinlääkemääräyksissä (–8 prosenttia).

Lääkemääräys	Vuosi	Syy			Yhteensä	Osuus (%)
		Tekninen häiriö	Kiireellinen lääkehoito	Muu syy		
Paperi	2020	120 160	4 813	6 938	131 911	60
	2019	166 677	6 177	10 128	182 982	
	2018	209 267	6 154	12 069	227 490	
	2017	252 907	9 711	33 056	295 674	
	Yhteensä	749 011	26 855	62 191	838 057	
Puhelin	2020	98 723	29 066	4 600	132 389	40
	2019	97 434	38 228	5 760	141 422	
	2018	88 016	38 500	7 506	134 022	
	2017	86 386	43 986	13 420	143 792	
	Yhteensä	370 559	149 780	31 286	551 625	
Yhteensä	2020	218 883	33 879	11 538	264 300	100
	2019	264 111	44 405	15 888	324 404	
	2018	297 283	44 654	19 575	361 512	
	2017	339 293	53 697	46 476	439 466	
	Yhteensä	1 119 570	176 635	93 477	1 389 682	
	Osuus (%)	81	13	7	100	

Sähköinen lääkemääräys on pakollinen 1.1.2017 lukien
Sähköinen lääkemääräys ja Reseptikeskus palvelut ovat olleet käytössä 20.5.2010 alkaen

Taulukko: Paperilla laaditut ja puhelimitse annetut lääkemääräykset vuosina 2017–2020 valtakunnalliseen resepti-palveluun kirjattujen syiden mukaan. Lähde: Kela, Kanta-palvelut. Päivitetty verkkosivuilla 24.3.2021.

Lainsäädännössä määritellyin poikkeuksin voidaan edelleen laatia paperisia ja antaa puhelinmääräyksiä. Näistä sähköisiksi tallennetuista lääkemääräyksistä kuusi kymmenestä oli paperisia vuosina 2017–2020. Syyksi laatia paperinen tai antaa puhelinlääkemääräys oli kirjattu tekninen häiriö (81 prosenttia), kiireellinen lääkehoito (13 prosenttia) tai muu syy (seitsemän prosenttia).

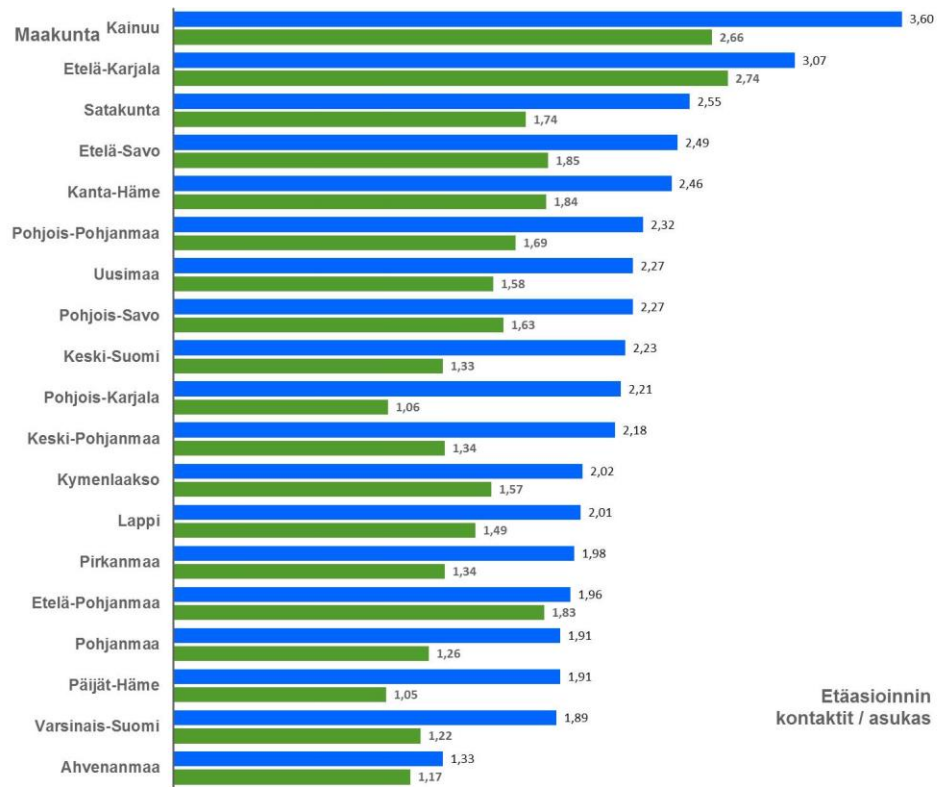
Tekninen häiriö kirjattuna syynä väheni yli 50 prosenttia paperisilla lääkemääräyksillä vuodesta 2017 vuoden 2020 loppuun mennessä. Muilla syillä laaditut paperiset lääkemääräykset vähenivät suhteellisesti eniten (noin 80 prosenttia). Kiireellinen lääkehoito kirjattuna laatimissyynä väheni puoleen tarkastelujaksolla. Sähköisiksi tallennetuista lääkemääräyksistä neljä kymmenestä oli paperisia vuosina 2017–2020.

Tekninen häiriö syynä antaa puhelinlääkemääräys kasvoi hieman vuodesta 2017 vuoden 2020 loppuun mennessä. Kiireellinen lääkehoito kirjattuna syynä väheni kolmasosan ja muut syyt kaksi kolmasosaa vuoden 2020 loppuun mennessä.

Etäasiointia eniten Kainuussa ja Etelä-Karjalassa

Maiju Kyytsönen, Tuulikki Vehko, Vesa Jormanainen, Anna-Mari Aalto ja Kaisa Mölläri

Väestömäärään suhteutettuna etäasioinnin kontakteja oli eniten Kainuun ja Etelä-Karjalan maakunnissa vuonna 2019 ja koronavuonna 2020. Asiointikontaktien lukumäärä asukasta kohden vaihteli 1,3–3,6 välillä maakunnittain, mikä viittaisi alueiden vaihteleviin mahdollisuuksiin hyödyntää etäasiointia osana palvelujärjestelmää. Etäasioinnin kontaktit olivat vuonna 2020 suuremmat kuin edellisvuonna kaikissa maakunnissa. Tulokset perustuvat Avohilmoon rekisteröityihin tietoihin.

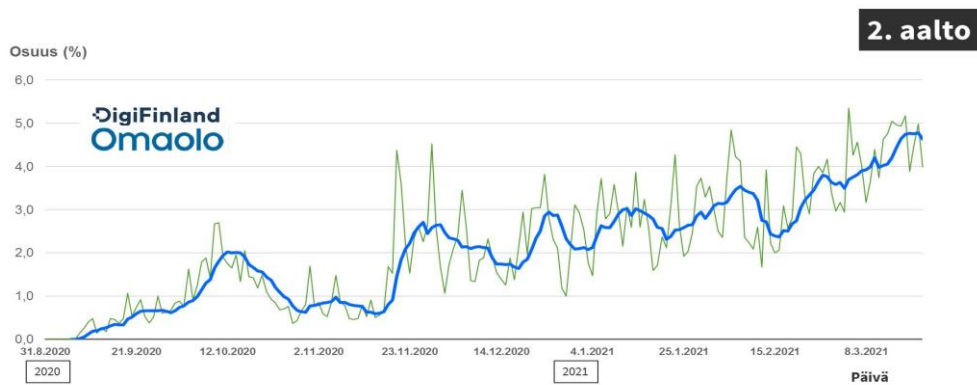

Kuvio: Etäasioinnin kontaktit asukasta kohti maakunnittain vuosina 2019 (vihreä) ja 2020 (sininen). Ennakkotieto. Lähde: THL, Avohilmo-rekisteri. Päivitetty verkkosivuille 24.3.2021.

Lääkinnälliset tuotteet ja laitteet, sovellukset ja rokotteet

Koronavilkun kautta Omaolon koronaviruksen oirearvion tehneitä jo viisi prosenttia kaikista maaliskuussa 2021

Vesa Jormanainen ja Aleksi Yrttiaho

Kuvio: Koronavilkun kautta Omaolon koronaviruksen oirearvion täyttäneiden osuus (prosenttia) kaikista oirearvion täyttäneistä päivittäin 7.9.2020–21.3.2021. Lähde: THL ja DigiFinland Oy. Päivitetty verkkosivuille 24.3.2021.